

Cauza C-130/20**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

9 martie 2020

Instanța de trimitere:

Juzgado de lo Social n.º 3 de Barcelona (Spania)

Data deciziei de trimitere:

4 martie 2020

Reclamantă:

YJ

Pârât:

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)

Obiectul procedurii principale

Acțiune privind pensionarea introdusă împotriva Instituto Nacional de la Seguridad Social [Institutului Național de Securitate Socială], prin care se solicită acordarea suplimentului de maternitate de 10 % la pensia pentru limită de vârstă acordată.

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Obiectul cererii de decizie preliminară constă în stabilirea aspectului dacă excluderea de la acordarea suplimentului de maternitate femeilor care se pensionează anticipat în mod voluntar, spre deosebire de cele care nu se pensionează anticipat sau de cele care se pensionează anticipat în mod involuntar, este conformă cu reglementarea Uniunii care garantează egalitatea de tratament în materie de securitate socială în sensul său cel mai larg, și anume între bărbați și femei, dar și între femei.

Întrebarea preliminară

„O dispoziție precum articolul 60 alineatul 4 din Ley General de la Seguridad Social [Legea generală privind securitatea socială], care exclude de la acordarea suplimentului de maternitate femeile care se pensionează în mod voluntar, spre deosebire de cele care se pensionează de asemenea în mod voluntar dar la vârsta obișnuită prevăzută sau de cele care se pensionează în mod anticipat, însă ca urmare a activității profesionale desfășurate în cursul vieții profesionale, pe motiv [de] incapacitate sau pentru că au încetat munca înainte de împlinirea vârstei de pensionare din motive neimputabile lor înseși, poate fi considerată o discriminare directă în sensul Directivei 79/7?”

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Articolul 21 alineatul (1) și articolul 34 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, coroborat cu articolul 157 alineatul (4) TFUE.

Directiva 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale: articolul 3 alineatul (1) litera (a), articolul 4 alineatele (1) și (2), articolul 7 alineatul (1) literele (a) și (b).

Articolul 2 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2006/54/CE privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă.

Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 12 decembrie 2019, Instituto Nacional de la Seguridad Social (C-450/18, EU:C:2019:1075): punctele 28, 30, 33, 37, 42, 44, 46-50, 57, 58, 60, 62, 63 și 65 și dispozitivul.

Hotărârea Curții de Justiție din 5 iunie 2018, Grupo Norte Facility (C-574/16, EU:C:2018:390), punctul 46.

Dispozițiile de drept național invocate

1. – Real Decreto Legislativo 8/2015 de 30 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General de la Seguridad Social [Decretul regal legislativ nr. 8/2015 din 30 octombrie 2015 de aprobare a textului codificat al Legii generale privind securitatea socială].

Articolul 60. Suplimentul de maternitate în pensiile de tip contributiv din cadrul sistemului de securitate socială

1. „Se acordă un supliment la pensie, pentru contribuția lor demografică la securitatea socială, femeilor care au copii biologici sau adoptați și care beneficiază, în cadrul unui regim al sistemului de securitate socială, de o pensie

pentru limită de vârstă de tip contributiv, de soț supraviețuitor sau pentru incapacitate permanentă.

Suplimentul respectiv, care are, sub toate aspectele, natura juridică a unei pensii publice de tip contributiv, constă într-o sumă echivalentă celei care rezultă din aplicarea unui anumit procent la valoarea inițială a pensiei menționate, care se determină în funcție de numărul copiilor, conform următoarei clasificări:

a) În cazul a 2 copii: 5 %.

b) În cazul a 3 copii: 10 %.

c) În cazul a 4 sau mai mulți copii: 15 %.

[...].

2. În cazul în care valoarea pensiei recunoscute inițial depășește limita [maximul legal prevăzut] fără aplicarea suplimentului, suma pensiei și a suplimentului nu poate depăși limita menționată majorată cu 50 % din suplimentul aplicat.

De asemenea, dacă valoarea pensiei recunoscute atinge limita [maximul legal prevăzut] doar prin aplicarea parțială a suplimentului, persoana interesată are de asemenea dreptul la 50 % din partea de supliment care depășește limita maximă în vigoare în fiecare moment.

[...]

În cazul în care pensia care urmează să fie suplimentată se calculează pro rata temporis, prin adunarea stagiilor de cotizare în conformitate cu reglementările internaționale, suplimentul se stabilește în funcție de pensia teoretică cuvenită, iar la rezultatul obținut se aplică pro-rata corespunzătoare.

[...]

4. Suplimentul la pensie nu este aplicabil în cazurile de pensionare anticipată voluntară a persoanei interesate și nici în cazurile de pensionare parțială [...].

Cu toate acestea, suplimentul la pensie corespunzător este aplicat odată cu trecerea de la pensionarea parțială la pensionarea completă, la atingerea vârstei corespunzătoare în fiecare caz.

[...]

Ordonanța Tribunal Constitucional [Curtea Constituțională] nr. 114/18 din 16 octombrie 2018 (ECLI:ES:TC:2018:114A)

Prin această hotărâre, se respinge excepția de neconstituționalitate formulată de Juzgado de lo Social [Tribunalul pentru litigii de muncă], deoarece, „din

perspectiva unui supliment la pensie prin care se urmăresc măsuri de compensare a mamelor cărora li se reduce «perioada de cotizare» în mod involuntar și pentru motivele prevăzute la articolul 207 din LGSS, diferența introdusă de legiuitor la articolul 60 alineatul 4 din LGSS are o justificare obiectivă și rezonabilă [...], având în vedere că pensionarea anticipată reduce perioada de cotizare la sistemul de securitate socială și prelungește perioada de acordare a pensiei, astfel încât este logic ca legiuitorul să introducă norme prin care să o descurajeze”.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 La 2 decembrie 2017, doamna YJ, născută în anul 1954, a solicitat acordarea pensiei pentru limită de vârstă, iar la 11 decembrie 2017, s-a emis o decizie de acordare a pensiei prin raportare la baza de calcul de 2 954,05 euro/lună, procentul pensiei fiind de 86 % din valoarea maximă a pensiei de 2 573,70 euro/lună, deoarece aceasta se reducea cu 0,50 % pentru fiecare trimestru rămas până la vârsta obișnuită de pensionare, astfel încât pensia a fost stabilită la 2 470,75 euro/lună, începând să producă efecte de la 4 decembrie 2017.
- 2 Reclamanta a formulat o plângere prealabilă împotriva acestei hotărâri, prin care susținea că avea dreptul la suplimentul de maternitate, deoarece a avut 3 copii, motiv pentru care pensia sa trebuia majorată cu 10 %. Entitatea pârâtă a emis o decizie la 9 mai 2018, și, ca urmare a respingerii plângerii sale, doamna YJ a introdus o acțiune prin care a solicitat recunoașterea așa-numitului supliment de maternitate prevăzut la articolul 60 din Ley General de la Seguridad Social [Legea generală privind securitatea socială] (LGSS), care constă într-o creștere cuprinsă între 5 și 15 %, pentru femeile care beneficiază de o prestație pentru incapacitate permanentă, pentru limită de vârstă sau de soț supraviețuitor, care au avut 2 sau mai mulți copii.

Principalele argumente ale părților din procedura principală

Poziția și argumentele reclamantei

- 3 Reclamanta susține că justificarea suplimentului, astfel cum a fost conceput de legiuitor, generează o discriminare a femeilor care au cotizat efectiv la sistemul de securitate socială și care, ca urmare a pensionării anticipate voluntare, nu pot beneficia de supliment, spre deosebire de femeile care primesc 100 % din pensie, și inclusiv cele care primesc valoarea maximă a pensiei, și de văduve, a căror carieră profesională nu este verificată, deoarece li se recunoaște dreptul la supliment prin raportare la cotizațiile plătite de soț sau de defunct.
- 4 În ceea ce privește ordonanța Tribunal Constitucional [Curtea Constituțională] nr. 114/18, reclamanta arată că una dintre opiniile separate cu privire la aceasta se întemeiază pe faptul că, în cadrul activității de interpretare a normelor juridice, trebuie să prevaleze perspectiva egalității de gen, astfel încât, atunci când norme aparent neutre generează situații inechitabile care încalcă dreptul la egalitate,

producând discriminări disimulate sau indirecte, interpretul constituției trebuie să desfășoare o activitate care să nu se limiteze la conținutul literal.

- 5 În continuare, aceasta afirmă că reglementarea actuală a articolului 60 din LGSS este contrară reglementării Uniunii și nu respectă obiectivul pentru care a fost elaborată, care era în acord cu recomandările Comisiei Europene, ale Parlamentului și ale Consiliului cu privire la reducerea diferenței de gen în materia pensiilor publice. În acest sens, reclamanta invocă articolul 21 alineatul (1) și articolul 34 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, coroborate cu articolul 157 alineatul (4) TFUE.
- 6 În consecință, reclamanta consideră că există o diferență de tratament între femeile care au doi sau mai mulți copii, bazată exclusiv pe modalitatea prin care accesează pensia pentru limită de vârstă, în pofida scopului unei norme care este considerată compensatorie în ceea ce privește contribuția demografică, pe care o realizează în mod egal toate lucrătoarele.
- 7 Reclamanta își exprimă acordul cu privire la formularea întrebării preliminare și se referă în concret la articolul 2 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2006/54/CE privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, în sensul că este vorba de o discriminare indirectă pe motive de sex, deoarece se generează o diferență nejustificată și disproporționată între femei la acordarea pensiei pentru limită de vârstă. Aceasta face referire la punctul 46 din Hotărârea Curții din 5 mai 2018 (cauza C-574/16), unde se arată că principiul nediscriminării impune ca situațiile comparabile să nu fie tratate în mod diferit.

Poziția și argumentele pârâtului

- 8 INSS a refuzat suplimentul de maternitate pe cale administrativă pe baza faptului că articolul 60 alineatul 4 din Ley General de la Seguridad Social [Legea generală privind securitatea socială] prevede că suplimentul la pensie menționat nu se aplică în cazurile de pensionare anticipată voluntară a persoanei interesate.
- 9 Acesta susține că scopul neaplicării suplimentului de maternitate în cazul pensionărilor voluntare (pensionare anticipată voluntară și pensionare parțială) este de a evita facilitarea accesului la pensionarea anticipată de către întreprinderi sau chiar de către solicitanți, al lucrătorilor în cazul cărora baza de calcul este mai mare decât pensia maximă, întrucât aceștia nu sunt penalizați de coeficienții de reducere, care sunt absorbiți de baza de calcul.
- 10 În plus, pârâtul se opune formulării cererii de decizie preliminară, întrucât articolul 157 alineatul (4) TFUE nu se aplică în prezenta cauză, deoarece în acțiune nu se invocă o discriminare pe motive de sex rezultată din lipsa proporționalității măsurii legislative contestate ci este vorba despre o posibilă inegalitate de tratament în fața legii a unei persoane în raport cu alta, ambele de sex feminin, ca urmare a valorii pensiei atunci când aceasta este accesată prin diferite modalități.

- 11 În continuare, entitatea pârâtă își însușește argumentele prezentate în ordonanța Tribunal Constitucional [Curtea Constituțională] în sensul că nu este vorba despre o situație de discriminare, ci de inegalitate în fața legii, precum și despre marja largă de apreciere de care dispune legiuitorul pentru reglementarea prestațiilor de securitate socială.
- 12 În sfârșit, pârâtul susține că măsurile de acțiune pozitivă menționate la articolul 157 alineatul (4) TFUE fac parte din domeniul egalității materiale, spre deosebire de interdicția discriminării, care face parte din domeniul egalității formale, cu privire la care Curtea a considerat că nu presupun un tratament discriminatoriu excesiv al bărbatului în raport cu femeia, fără a aprecia dacă aplicarea sa în ceea ce privește femeile este adecvată.
- 13 Având în vedere considerațiile anterioare, INSS se opune formulării cererii de decizie preliminară, deoarece Tribunal Constitucional [Curtea Constituțională] a înlăturat orice îndoială cu privire la conformitatea articolului 60 alineatul 4 din LGSS cu principiul egalității în fața legii consacrat la articolul 14 din Constituția Spaniei și la articolul 20 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, deoarece normele de dreptul Uniunii nu se aplică în prezenta cauză.

Prezentare succintă a motivării cererii de decizie preliminară

- 14 În ceea ce privește ordonanța Tribunal Constitucional [Curtea Constituțională] (STC) nr. 114/18, instanța de trimitere pleacă de la premisa că perspectiva Tribunal Constitucional [Curtea Constituțională] este aceea a controlului de constituționalitate, cu alte cuvinte acesta examinează dacă suplimentul de maternitate respectă criteriul de interpretare a dreptului fundamental la egalitate de tratament în fața legii, consacrat la articolul 14 din Constituția Spaniei. Prin urmare, aceasta consideră că ordonanța respectivă nu influențează formularea prezentei cereri de decizie preliminară, întrucât situația în discuție în speță se referă la aplicarea dreptului Uniunii, iar nu la Constituția Spaniei.
- 15 Astfel, instanța de trimitere susține că, în prezenta cauză, nu este vorba despre compensarea situațiilor în care femeile au beneficiat de un concediu de maternitate și nici despre eliminarea dezavantajelor din cariera profesională a femeilor atunci când acestea își întrerup activitatea profesională după naștere, având în vedere că nu este posibilă asocierea suplimentului cu starea biologică a femeilor care au născut, și dacă acesta nu se aplică femeilor care și-au întrerupt activitatea profesională în vedere creșterii copiilor, motiv pentru care s-a constatat că articolul 60 alineatul 1 din LGSS instituie o discriminare directă împotriva bărbaților aflați în aceeași situație, pe care Directiva 79/7 o interzice, nu există motive practice sau juridice care să împiedice aplicarea aceluiași raționament în ceea ce privește toate femeile aflate în aceeași situație, indiferent de forma și de momentul la care se accesează pensia la care se adaugă suplimentul.
- 16 Cu alte cuvinte, dacă articolul 60 alineatul 4 din LGSS exclude un grup de femei care se pensionează, în concret pe cele care se pensionează în mod voluntar – și nu

pe toate, deoarece, în anumite cazuri de pensionare anticipată, această excludere nu se aplică – în pofida faptului că pensionarea este voluntară în orice caz și în orice moment, se ridică întrebarea dacă excluderea femeilor care se pensionează anticipat poate fi considerată de asemenea discriminatorie în sensul Directivei 79/7, întrucât este nerezonabilă și nejustificată.

- 17 Cu privire la argumentul potrivit căruia pensia reclamantei depășește valoarea maximă prevăzută în Spania la momentul faptului generator, este cert că suplimentul de maternitate se aplică, astfel cum prevede articolul 60 alineatul 2 din LGSS, cu toate că suma rezultată depășește pensia maximă, precum în prezenta cauză, pensia rezultată fiind mai mare decât această pensie maximă.
- 18 Pentru a soluționa cauza dedusă judecății, trebuie să se stabilească dacă excluderea de la acordarea suplimentului de maternitate a femeilor care se pensionează anticipat în mod voluntar, spre deosebire de cele care se pensionează la vârsta obișnuită prevăzută sau care se pensionează anticipat din cauza activității desfășurate în cursul vieții lor profesionale sau ca urmare a unei incapacități, sau de asemenea de femeile care se pensionează anticipat pentru că și-au încetat activitatea în perioada imediat anterioară pensionării din motive care nu le sunt imputabile, este conformă cu reglementarea Uniunii care garantează egalitatea de tratament în sensul său cel mai larg, și anume între bărbați și femei, dar și între femei.